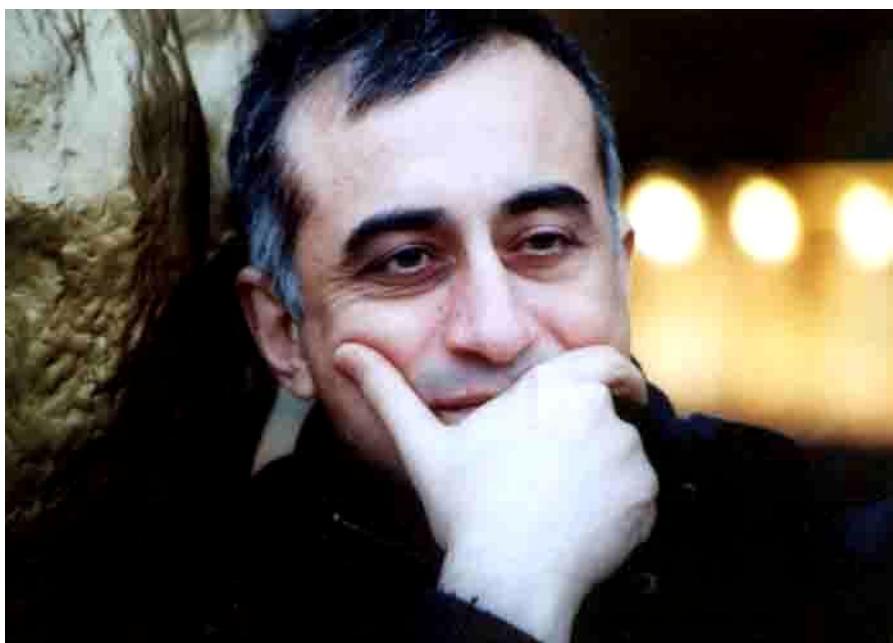

باوکی ناو تله‌فون

ئارام کاکه‌ی فەلاح

من باوکی ناو تله‌فونم، كچىكىم هەيە و پۇزانە بە تله‌فون قىسە دەكەين. تەمنى يەك سالان بۇو كاتى من و دايىكى جىابۇوينەوه، ئىستا پىنج سالە و هەموو ئىوارانى كاتى بىھۋىتلىقىنى، دەبىن من تله‌فونى بۇ بىكەم و حىكايدىكى تازەسى بۇ بىكەم، ماجىكى بە تله‌كاندا بۇ بىنىم و شەوباشى لىنى بىكەم. بەلام نورجار ناگاتە شەوباشەكە ئەو وەك فرىيشتەيەكى چكۈلانە بىن غەم دەنۋى. دوكتور گيان! من بۆيە هاتوومەته لاي تو، دەمەۋىتى منىش بخەوم، من چوار سالە نەخەوتۇوم، هەست دەكەم نەخەوتۇوم، راستىر بلىم زىد كەم دەخەوم. شەوانە دوو سەعات زىاتر ناكات، ھاپىكىانم زىاتر ھانىان دام كە دوكتوريكى دەررونى بىدۇزمەوه و قىسەى لەگەلدا بىكەم. من داواى لېبۈردىن لە تو دەكەم گەر بلىم من زىد بپوام بەو شتانە نىيە، من بپوا ناكەم تو گرفتى من چارەسەر بىكەيت، چونكە گرفتى من خۆم بۇ خۆم دروست كردۇوه. وەك من خۆم چالىكى قولىم ھەلكەندىپ و بە پىتى خۆم چۈوبىتىمە ناوى، چالىك لە من زىاتر كەس نەبىيىنى، ھەزار ھاوارىش بىكەم كە تو چالەكە نەبىنى چۆن دەرم دىنى؟ با تو پەتىكىشتىپى بىن، بە كويىدا شۆپى دەكەيتەوه بۆم، پىم نالىي؟

من په‌نگی چهند جار بیمه لات و له‌سهر ئم که ره‌ویته‌یه پالکه‌وم و چیرۆکی خۆمت بۆ بگێرمەوه و دلّم کەمی ئاسووده‌تر بئى، له‌وانه‌یه بە گیپانه‌وهی قورسایی سه‌ر دلّم توزقالى فەرق کا، به‌لام من ئەو ئاگرەم تازه بە فوو بۆ ناکۈزىتەوه کە له دەم و چاو و سەروقۇم بەربووه. ئەو شەپە شمشىرەم بۆ نابرىتەوه بە رووت و قووتى. دوكتور گيان!

پىت سەير نەبىن ئەو تابىرانە بەكاردىتىم، من كە دەچمە سەر جىگاى نۇوستن دەلىي دەچم بۆ شەپ، من شەو دواى شەو هەست دەكەم ئەم شەپەم بۆ نابرىتەوه، من لە سىزيف خراپىتم لە جىياتى بەردىك دوو بەردەم بە كۆلّه‌وهى، بەردىكىيان سزاي خوداوهندەكانه و بەردەكەى تىيان سزاي منه بۆ خۆم. سوور دەشزانم بە تەشتىك عارەقىرىدەوهى شەوانه‌وه و بە ئاوساوىي چاوانه‌وه کە له كولىرە دەچن بە بەيانىيان بەو بەردەوه ناگەمە لۇوتىكە شاخ.

من ئەزمۇونى ئەم چەند سالەم ئەوهيان فير كىدم كە تاقە شتى من بتوانم بىكەم ئەوهىيە كە خەو وەك شەپ نەبىنم، بۆيە هاتوومەتە لاي تو دەمەۋى ئەگەل خەودا ئاشتەم بکەيتەوه. نامەۋى نۇوستن بکەمە دوژمنى خۆم، چونكە دواجار ھەر من دەيدىرپىنم، ئەو منم پىيويستم بەوە نەك ئەو بە من. ئەو منم ھەموو رۇزەكە بە گىزى دەسۈورپىمەوه و بە حەپقلى كار دەكەم و بە شەويش دېمەوه لاي ئەو. دوكتورى ئازىز!

پىم بلى من چى بکەم؟

— تو با جارى بچىنه‌وه سەرهتا. كە له حىكاياتەكە دەبىتەوه و كچەكەت خەوى لى دەكەۋى و توش تەلەفۇنەكەت بە دەستەوهى، وەك باوكىك ھەست بە چى دەكەيت؟
بە هەناسەكانىدا دەزانم خەوتۇوه، دلّم نايەت ھەلاؤ بکەم تا خەبەرى نەكەمەوه، بە ئاسوودەبىيەوه بۆ ماوهىك گۈئ لە هەناسەكانى دەگرم، لە دلّى خۇمدا دەلىم ھەلاؤ، ھەلاؤ كچە جوانەكەم ھەلاؤ، ھەلاؤ.. ئەستىرەكانى ئاسمان ھەلاؤ. تا دايىكى دىتە سەر خەتكەو دەلى.. ئەوا ئىتىر ئىسىتا خەوى لى كەوتۇوه، سۈپاس، تاقە شتى كە بەيانىان خەبەرى دەبىتەوه و بىرى لى دەكاتەوه له كويى حىكاياتەكەدا خەوى لى كەوتۇوه، تكايە لاي خۆت بىنۇسە دولىي سەرم كون دەكات.

— ئەى كە تەلەفۇنەكە دادەخەيتەوه چەستىتەكەت ھەيە؟

ھەست دەكەم كە كچەكەم لاي من، گويم له هەناسەكانىتى، به‌لام نايىبىن، هەروهك نابىنایك كە له بەردەمى ئاۋىنەيەكدا دانىشتىنى و سوورىنى لەسەر ئەوهى كە وينەكەى خۆى لە ئاۋىنەكەى بەر دەمەيدايه، به‌لام ئەم نايىبىنى، منىش ھەمان ئەو ھەستەم ھەيە.

كچى خۆم!

ھەبۇ نەبۇ مىرۇولەيەكى بچۈلانە ھەبۇ جوان و ئازا بۇو ھەروه كۆ تو، ئەم مىرۇولەيە پەنگى پرتەقالى بۇو. دەگىپنەوه و دەلىن كە گوایه دايىكى ئەم مىرۇولەيەي ھەر بە مندالى بۆ ماوهى دوو مانگ لە ناو قۇختىكدا شاردۇتەوه، بۆ ئەوهى كەس ئازارى نەدا، دولىي كە هاتۆتە دەرەوه پەنگى لە پەشەوه بۇوه بە نارنجى.
كچى بابه.. فريشتەكەم!

مىرۇولە چەندى بچۇكە ھەزار ئەوهندەش بە هيىز و بە ئىرادەيە، تاقە گيانلەبەرىكە كە دەتوانى چەندەها جار لە كىشى خۆى زىاتر ھەلگرى و نەشلى ئاخ. تو دەزانى بۆ نالى ئاخ؟
— چونكە مىرۇولەكە كوردى نازانى تا بلى ئاخ، وا نىيە بابه؟

نا کچهکم ئەم میروولەیه کوردى باش دەزانى، ھىنندە ھەيە میروولە ماندووبۇن نازانى، بۆيە منيش حەزدەكەم توش وەك میروولە وابيت، ئازابى و قەت بەو بچووكىيەئ خۆتەوە، خۆت بە لواز و بىتدەسەلات نەزانى.

ئەى كە دەچىتە سەر جىڭا بىر لە چى دەكەيتەوە؟

بىر لە ھەموو شتىك دەكەمەوە دوكتور، شتى ھىنندە قۇپ قۇپ دىن بە مىشكىدا ناتوانى كۆنترۆلىان بکەم، بۇ نمۇونە، كچەكەم زىز خراب دەخەوى، ھەندى جار بە پى لە كاتىكىدا لە شىرىن خەدايە لېقەكى ھەلدداتە سەر دەم و چاوى خۆى، دەترسم پۇزى لە ۋىر بەتانييەكەيدا شتىكى لى بى، يەك جار ئەمە پۇرى داوه، بە پەلە فرياي كەوتىم، ھەناسەئ تۈوند بۇ بۇو، ئىستاش دواى دوو سال ئۇ دىمەنەم بىر ناچىتەوە، دىمەنەكە لە ناو گائىندا خۆى حەشارداوه و ھەموو شەۋى لەقەيەكى تازە دەدا لە تەمەنم.

ئەى دايىكى ئاكاى لى نابى؟

با، من ھىچ گلهىيەكم لە دايىكى نىيە، چەندەها جار بە شەوان وەك خۆى دەلىنى سەيرى دەكتات، ھەرچەندە ئىستا وازى لوو ئەتوارە ھىنناوه بەتانى ھەلدداتە سەر دەم و چاوى خۆى، بەلام ئىتىر من باسى مىشكى خۆمت بۇ دەكەم.

جار جارىش بەتانييەكە لە خۆى لا دەدات، ھەندى جار كە دېتە لاي من بخەويت، تا بەيانى سەد جار دەچەمە ئۇرۇرەكەي و دايىدەپۇشم تا سەرمای نەبىت. بە كەمترىن جولەي لەو دىيەوە، من لەمدىو بە خەبردىمەوە و دوايش بە زەحەمەت خەوم لى دەكەويتەوە.

كچى جوان!

ئەم میروولە پىرتەقالىيە، ھەرچەندە ھەميشە بۇنى قۆخى لى دەھات، بەلام ھەزى لە سىّو بۇو، بە دارسىيۆتكەن فىرىبوبۇو، ھەموو پۇزىك پىا ھەلددەگەرا و سىّوى دەخوارد و چەند قەپالىيەكىسى دەبرىدەوە بۇ مالەوە. پۇزىكىيان كە چووه سەر دارسىيۆكە سەيرى كرد يەك سىّو چىيە پىيەھى نەماوه، ئەم لقى كرد و ئەو لق، لەم كەلا بەربووه بۇ ئەو كەلا، زۇر تۇرپە و بىتاقەت بۇو، بىھىنە بەر چاوى خۆت بە چەند سەعاتىك بچىتە سەرەوە و بە دەستبەتالى ئەوەندەي تىرىشت پى بچى و بىيەتە خوارەوە. بىسىتى بېرىتى لى بېرى بۇو. كە هاتە خوارەوە چوو بۇ مالى كە روېشكىكى سېپىي جوان، كە نزىكتىرىن مال بۇو لە دارسىيۆكەوە و لە دەرگاى دا.

ئەى ئۇ دووسەعاتى كە دەلىنى دەخەوم، باش دەخەوى يان زۇ زۇ خەبەرت دەبىتەوە؟

نا دوكتور باشى چى، ھەموو دە خولەكتىك خەبەرم دەبىتەوە، لە ماوهى ئەو دوو سەعاتەدا بە دەيەها خەونى ناخۆش دەبىن، من پۇزى خەونەكانم دەمكۈش، دوكتور گىان، خەونەكانم دەمكۈش.

خەون دەبىن و لە شوينىيەكى رۇز بەرزەوە دەكەمە خوارەوە، خەون دەبىن و مۇبايلەكەم لىدەكەويتە ئاوهەوە لەو كاتەدا كە لەگەل كچەكەمدا قىسە دەكەم و ئەو دەلىنى با به قىسىيەكى رۇز گىنگت پى دەلىم، فرييا ناكەم بىنام چى دەلىنى، لەزىر ئاوهەكەوە دەنگەكان وەك چەند پارچە سەھۆلىكى بچووك دەتۈنەوە. خەونىكى تر دووسالى لىم نابىتەوە و ھەموو شەۋى دووبىارە دەبىتەوە، دەمەۋى بېچەمەوە بۇ مالەوە و مالەوەم بۇ نادۇززىتەوە، من لە خەونەكانمدا زۇر بى مالىم، زۇر بىن حاىلم، زۇر بىن ھاپىتم، دەچەمەوە شارى مندالىيم و كەس ناناسمەوە و كەس نامناسىتەوە، نىوهى شار شت لە نىوهەكەى تر دەبات و نىوهەكەى ترىش جىنپىدەدات، بە كۆلآنى خۆماندا رەت دەبىم و ھەموو دەمۇچاوهە كان تازەن، دەمەۋى بە كلىلەكەم دەرگاى كۆلآن بکەمەوە و كلىلەم بىن نىيە، زەنگ لىدەدەم و كەس دەرگام لى ناكاتەوە، زەنگ لى دەدەم و كارەباش نىيە كارەبا دەمگىرى.

که میرووله که له دهگای دا، که رویشکه که دهگاکه لى کرده وه و تى: کيیه؟ ئوه منم، میرووله نارنجیه که هاپیت، ده توام بیمه شووره وه بۇ لات؟

که چووه شووره وه به سهدها سیوی بینی يەكسەر تىگە يشت که که رویشکه که هەموو سیوه کانى داره کە لى کردۇته وە، بىدووېتى بۇ خۆی، نۇرى پى ناخوش بۇو، و تى.. که رویشکى ئازىز! دەزانم تو دلت پاکە، بەلام تو هەموو سیوه کانت بۇ خوت بىدوو، تو بەس بىرت لە خوت كردۇته وە، وا نابى كوبى باش، ئوه دارسيوي هەموومانه مالت ئاوا بىن.

— ئاھر من بىرم لە زستان كرده وە میروولە بۇن خۆش، ئى کە زستان هات من چى بىكەم؟ تو میروولە لە من ئازاترى، خواردىنى خوت لە بن عەرزا دەرىتىنى، بەلام من چى؟

که رویشکە بە چاچنۇك و میروولە كەش لە ناو هاپىكانياندا بە زىرەكى ناسرا بۇون، و تى باشه من برسىمە، ئى کە روشكى جوان، چۈم سیو بخۆم و هيچى لى نەبۇو، مالەكە توش پە لە سیو، تو ده توانى سیویك بە من بىدەي كاتىك دەچمە دەرە وە،

— بىگومان سیویك دەدەمى بىيەيت لە گەل خوتدا.

— دە باشه من ئىستا دەرپۇم، سیویكى وەرگەت و سەيرىكى كە رویشکە كەي كرد و و تى.. کە رویشکى جوان، من زۇرم برسىيە، ده توام سیوه كەم لىرە بخۆم؟

— هى خوتە، چى لى دەكە لىلى بکە.

ئەویش هەموو سیوه كە خوارد.

سوپاس، وا ئىتىر خەوتتە، لاي خوت بىنۇسىدە، تا بىرت نەچى، سېھى ئىوارە بۇي تەواو بکە، دەنا هەزار جار پرسىارم لى دەكەت، ئەم كچەمان لە خوت دەچى، ئا.. هەر تەواو لە خوت دەچى، حەزى لە حىكايات و بەسەرهاتە.

دوكىر گيان!

من تا بەيانى هەرچى كەسيك بە مندالى لە من زۇمير بۇو دېتە وە يادم، هەموو ئەوانەي دلەقىيان بەرامبەر من نواندۇوە دېتە وە بەرچاوم. شۇرە كەم لە جىاتى ئەوهى شۇرۇي نۇوستن بى دەبىتە شۇرۇي يادگار، ئە و قەرەۋىلەيەي لە سەرى دەنۈم، لە جىاتى پاڭشان و خەۋىكى قولۇ تا بەيانى، دەبىتە شۇينى هەلکۈلىنى يادەورىيەكانى مندالى، لە جىاتى ئەوهى خەۋ ئامىزم بۇ بىاتە وە، دوودلىيەك لە باوهشىم دەگرى كە تا بەيانى هەزار گاز لە گلىتەنەن ئەندى جار لەو گەرانەمدا ھىنەن دەنم، ئاگام لە خۆم نامىنى و وەك بىبورىمە وە خپ لىلى دەخەوم.

كچى خۆم!

مەيمۇنى جوان!

کە میروولە كە سیوه كە خۆي خوارد، و تى دەباشه زۇر سوپاس و دەرپۇم، ئەو سیوه بەدرى كە پەيمانت پېدام لە گەل خۆمدا بىبەم كاتى دەرپۇم. کە رویشکە و تى: ئەى نەتخوارد؟ ئەویش و تى: ئاھر تو پەيمانت بە من دا كاتى دەرپۇم سیویك لە گەل خۆمدا بەرم، وا منىش دەرپۇم.

کە رویشکە ناچارىبوو سیویكى بىاتى تا پەيمانە كە خۆي بەرىتە سەر، ئا مالە كەم!

وەك دەبىنى پەيمان بىردى سەر زۇر گىنگە، بۆيە مەرۆف دەبىن ئاگايى لە خۆي بىن كە پەيمان دەدا. كە سیویكى ترى پى دا میروولە كە و تى: کە رویشکى ئازىز!

ئایا ده توانم سیوی خۆم لىرە بخۆم؟

— سیوی خۆتە چى لى دەكەی لىتى بکە.

ئەویش سیوەكەی خوارد و وتى دەی و دەپقەم، سیوەكەی خۆم بەرى بىبەم لەگەل خۆم.

— ئەی نەتخاراد؟

— ئەی تو وتن چى؟ تو نەتوت كە دەپقى سیویك لەگەل خۆتدا بەرە، خۇ بنى سیو نامكەيتە دەرەوە.

گولى باخ!

گولى بابە!

بەم جۆرە مىرۇولەكە بە دەيەها سیوی خوارد، تا دواجار كاتى وتنى دەتوانم سیوەكەم لىرە بخۆم؟ كە روپىشەكە بە فىللەكە زانى و وتى: نا لىرە مەيھۇ خۇ مالى باوكت نىيە، بىبەرەو بۇ مالى خۆت، خۆشم تا مالەوە بۆتەنەلەگرم، لە جياتى سیویكىش سیانت دەدەمى، دانەيەك بۇ نانى بەيانى، دانەيەك بۇ نیوھەر، دانەيەكىش بۇ ئىیوارە، مىرۇولەكەش بە فرسەتى زانى و وتى: تووخوا دانەكىش بۇ خالخالۆكەكەي هاۋپىم، سیویكىش بۇ ئەو مىشۇولەيەي كە تازە هاتوتە گەپەكى ئىمە، يەك دانەش بۇ ئەو كرمە بچۈلە بالاڭورتەي كە قەلەباچكە پەزاقۇورسەكە دايىكى خوارد. وتى: باشه منىش داواى ليپۇوردىن دەكەم كە ھەموو سیوەكانم لېكىردىو. دەكاتە چەند سیو كچەكەم؟ شەش سیو، راست دەكەيت، شەش سیوی وەرگرت و ھەر شەشىانىشى بۇ ھەلگىت تا مالەوە.

دوكتور!

كە خەبەريش دەبىتەوە يەكسەر پادەكەم و سەيرىكى تەلەفۇنەكە دەكەم، نەوهەك كچەكەم تەلەفۇنى بۇ كردىتىم و ئىشى پىيم بوبىي و من گويم لىت نەبوبىي.

— بە داخەوە، وا ئىتىر كاتەكەت تەواو بۇو، ئەمانەتى تو وتن، من جارىكى تر گوپىيان لى دەگەرمەوە، گەر پىت خۆش بۇو بەردەواام بى، ئەوا دەتوانى چوارشەممە كاتژمۇرى دەي سەر لە بەيانى بىتىتەوە بۇ ئىرە بۇ تەواو كردنى بەشىكى ترى چىرۇكى ژيانى.

نا، دوكتور!

بپوا ناكەم بىمەوە، وەك وتن زىر بپوام بەو شتانە نىيە، هەرچەندە پىزى زۇرم بۇ ئەو پىشەيە تۆ ھەيە، بەلام من ھەست دەكەم ئەم شەپە شەپى خۆمە و دەبى من خۆم بىكەم. دەبى من پۇزى لە پۇزان جورئەتى ئەوەم ھەبى ئەم چىرۇكە لە پىشەمۇو كەسىكدا بۇ خۆم بىگەپەوە، دوايى بىتەن بۇ خۆمى بنۇوسمەوە، تا لە كۆتايدا بىتەن بۇ كەسىكى ئازىزى وەك تو تۆي باس بىكەم، تا يارمەتىم بىدەيت، ئەوەي من ئەمپۇ گىرپامەوە تەنە دللىپىك بۇو لە دەريايىك كە نە ئەمسەرى ھەيە و نە ئەوسەر، بەلام تا چوارشەممە گەر پام گۈپى ئەوا دىمەوە بۇ لات و چىرۇكەكەمت بۇ تەواو دەكەم.

ستوكەۋلەم — نوقىيەرى 2007